

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cap. 16. Elucidatur decimasexta propositio, eiusque legitimus sensus
declaratur, Sanctorumque Patrum testimonijs corroboratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

B.
Joannis
à Cruce

Opera
Mystica
LXVI
124

adnotarunt Patres super illud Matthæi 4. *Sanans omnem languorem, & omnem infirmitatem, & super illa verba Ioan. 7. n. 23. Totum hominem sanum fecit in Sabbato, ut videtur est apud D. Tho. in eisdem locis, & in D. August. tra. 30. in Ioannem, idem que adnotavit idem D. August. tra. 17. in Ioannem agens de curatione paralytici, que refertur Ioan. 5. Beda super illa verba Marci. 2. n. 5. *Cum autem vidisset Iesus fidem illius paralytici, &c.* Et c. 21. in Luc. Chrysost. quem refert D. Tho. Marci 2. in principio, & alio etiam in loco, quem refert idem D. Thomas Marci super illa verba: *Vade in pace, & esto sana à plaga tua.* Necnon & homil. 28. in Matthæum, Theodoretus Marci 2. super illa verba: *Et cognovit cogitationes eorum, &c.* Cyrillus quem refert D. Tho. Luc. 18. in fin. & in eisdem locis, & plures alij Doctores. Ex quibus omnibus veritas eorum que in hac propositione Mystici nostri Doctoris dicuntur satis probata, communi- que SS. Patrum, & Doctorum Catholicorum consensu corroborata manet.*

CAPVT XVI.

ELUCIDATVR DECIMASEXTA PROPO-
SITIO, eiusque legitimus sensus declaratur, San-
ctorumque Patrum testimonijs cor-
roboratur.

1. **SUPEREST** decimasexta propositio, quam habet Mysticus noster Doctor in lib. qui inscribitur *Flamma amoris viua*, Cant. 2. versu 3. vbi explicans verba illa eiusdem verius, *o, attractum delicatum &c.* sic loquitur.
O ergo attractus delicate, Verbum Filii Dei, qui ob diuina essentia tua subditatem, subtiliter anima mea penetras substantiam, & dum eam delicate molliterque tangis, totam eam in diuinos, inuistatos & inauditos suauitatum modos absorbes.

§. I.

Verus propositionis sensus declaratur.

2. **PRO** huius propositionis elucidatione solum necesse est explicare locutionem illam: *Attractus in substantia anima, seu attractus substantiales.* In his namque locutionibus videtur Mysticus noster Doctor asserere Deum substantialiter tangere animam perfectam, quæ ad hunc sublimem contemplationis gradum peruenit aliquo specialis contactu substantiali, & immediato, diuersoque ab eo, quo alias animas, inob & res omnes per suum intimum illapsum, seu præsentiam tangit, cum tamen specialis hic modus contactus substantialis, non appareat qualisnam esse possit, cum omnia hæc sublimitas perfectionis non nisi, vel mediante gratia, quæ est accidens in anima

recepta, vel medijs habitibus, & actibus potentiarij, quæ omnia accidentia sunt, contingere posse, videatur.

Sed re vera, locutio hæc verissima, & congruentissima est, cuius verus sensus potest multipliciter declarari; in primis namque quamuis contactus iste fiat medijs accidentibus physicis, cuiusmodi sunt gratia in anima recepta, habitusque, & actus supernaturales potentiarij, quos actus nunquam negat Venerabilis noster IOANNES, vt ex his, quæ supra cap. 4. in elucidatione 4. propositionis diximus, euidenter constat: potest tamen dici substantialis iuxta illos sensus, in quibus terminum illum, *substantialis locutio* explicuimus, & ex communi doctrina comprobauimus supra capite 5. in elucidatione 5. propositionis, quos in præsentia reperere non est necesse, sed ibi videri debent.

Deinde in alio etiam strictiori sensu potest contactus hic substantialis Dei ad animam sic perfectam explicari, ex doctrina D. Dionysij cap. 4. de diuinis nominibus, & D. Augustini lib. 8. de Trinitate cap. 10. quos refert, & sequitur D. Tho. 1. 2. quæst. 28. art. 1. vbi duos effectus, seu duas vniones in amore assignat, aliam videlicet vnionem affectiuam per conformitatem scilicet affectuum, aliam verò effectiuam per realem scilicet, & physicam vtriusque præsentiam. Vnde sic inquit Angelicus Doctor: *Duplex est vnio amantis ad amatum, vna quidem secundum rem, puta cum amatum præsentialiter adest amanti, alia verò secundum affectum, &c.* Primam ergo vnionem amor facit effectiuè, quia mouet ad desiderandum, & quærendum præsentiam amati, quasi sibi conuenientis, & ad se pertinentis; secundam autem vnionem facit formaliter, quia ipse amor est talis vnio, vel nexus, vnde D. Augustinus dicit 8. de Trinitate: *Quod amor est quasi iunctura quadam, duo aliqua copulans, vel copulare appetens, amantem scilicet, & quod amatur, quod enim dicit copulans, refertur ad vnionem affectus, sine qua non est amor. Quod vero dicit copulare intendens, pertinet ad vnionem realem.* Huiusque D. Thomas, quod etiam explicat in tertio, dist. 27. quæst. 1. art. 1. ad 4. inquit: *In amore est vnio amantis ad amatum, ex hoc enim, quod amor transformatur, facit amantem intrare in interiora amati, & e contra, vt nihil amati amanti remaneat non vnitum.* Per quæ omnia satis declaratur realis vnio, ad quam amor suapte natura tendit.

Cum ergo charitas perfectissimum amorem amicitie inter Deum, & animam importet, huiusmodi etiam vnionem realem quærit, & desiderat, cuius desiderij fructu, vel affectu nullatenus frustrata manet, quia re vera medijs actibus charitatis, quibus anima diligit Deum, & se ad gratiam, vel ad gratiæ augmentum disponit, assequitur, vt Deus non solum illi communicet sua dona, sed etiam ipsamet substantia, & essentia Dei, ipsimet animæ speciali titulo substantialiter adsit.

Quod aperte significatur in multis Scripturæ locis, cuiusmodi est illud Ioann. 14. *Si quis diligit me, sermonem meum seruabit, & Pater meus diligit eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Quibus in verbis per ly, *veniemus*, suam realem præsentiam promittit, cui consonat illud Pauli ad Roman. 5. *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris, per Spiritum sanctum, qui datus est nobis.* Vbi particula illa, *qui datus est*, ad propositum perpendi debet. Et 1. Ioan. 4. asseritur. *Qui manet in charitate in Deo manet, & Deus in eo.* Nec non 1. ad Corinthios 6. de iustis dicitur: *Membra vestra templum sunt Spiritus sancti, qui in vobis est, &c.* Actandem Sapientie 7. de diuina sapientia asseritur:

Omnia

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
124

Omnia potest, & in se permanens omnia innovat, & per nationes in animas sanctas se transfert, & amicos Dei constituit.

6. Ex quibus omnibus locis merito colligunt Theologicum D. Thom. 1. part. quæst. 43. art. 3. & Scholastici in 1. dist. 14. & 15. quod quando nobis infunditur in anima gratia gratum faciens, per quam Deus habitat in ea sicut in templo suo, non solum communicat sua dona, sed etiam (ut loquitur D. Thomas) *ipsemet Spiritus sanctus datur, & mittitur, & inhabitat animam*, ubi particula illa *ipsemet*, perpendenda est, quæ proculdubio unionem non solum affectivam, sed etiam effectivam nempe realem præsentiam Spiritus sancti in anima exigit, quod adeò verum est, ut D. Thomas loco citato, asserat errorem esse dicere Spiritum sanctum non dari, sed eius dona; hæc autem specialis Dei præsentia provenit specialiter ex natura gratiæ gratum facientis; ut docet ibidem Divus Thomas, nam in operatione, seu productione aliorum effectuum, solum adest Deus modo quodam generali, quo per essentialitatem, & potentiam est in omnibus rebus; quam doctrinam etiam docet D. Ambrosius lib. 1. de Spiritu sancto cap. 4. & 5. D. Augustin. de Trinitate cap. 26. & tractatu 32. & 74. in Joannem, & Leo Papa in sermone 1. Pentecost.

§. II.

Eadem doctrina magis declaratur.

7. QUA MVIS autem aliqui hanc specialem Dei assistentiam, seu præsentiam in anima explicent per hoc, quod Deus est in illa modo quodam speciali, nempe sicut cognitum in cognoscente, & sicut amatum in amante, & tanquam causa effectivæ gratiæ, tamen hoc non videtur sufficere ad verificandum non solum dari dona Dei, sed etiam ipsummet Deum, & personam Spiritus sancti, ut bene ostendit Suarez lib. 12. de Trinitate cap. 5. à num. 9.
8. Vnde alij asserunt, quod ex vi gratiæ gratum facientis, ipsemet Deus substantialiter vnitur, & coniungitur cum anima modo speciali, ac diverso ab illo generali, quo cum alijs rebus creatis, in quibus operatur intime, & substantialiter per essentialitatem, & potentiam, & immensitatem adest, quod rectè explicuit citatus Suarez in eodem loco num. 11. his verbis: *Videntur mihi satis probabiliter & pie sentire, qui dicunt talia esse dona gratiæ gratum facientis, ut vi sua, vel quasi connaturali iure postulent intimam, realem, ac personalem præsentiam Dei in anima per talia dona sanctificata, quod per hanc conditionalem optime declaratur, quia si per impossibile fingamus Spiritum sanctum non esse aliis realiter præsentem intra animam, eo ipso quod anima talibus donis afficeretur, ipsemet Spiritus sanctus veniret ad illam per præsentiam personalem, & in ea esset, & maneret quamdiu gratia in illa duraret, atque hæc ratione licet nunc alias habeat illam præsentiam ratione sua immensitatis, & potentia, merito dicitur nunc habere illam speciali titulo ratione gratiæ, & charitatis, & ideo merito dicitur venire, vel mitti ad animam mediantibus hæc donis &c.*
9. Hoc autem exemplo, unionis hypostaticæ sic bene idem Auctor declarat: Sic etiam intelligimus missionem Verbi divini ad humanitatem, quam assumpsit, quia licet fingere non videtur non esse per immensitatem præsens illi humanitati, eo ipso quod illi hypostaticè vniretur, ut vi

vnionis, & ad illam terminandam oporteret fieri intimè presens, & idèd ratione vnionis dicitur nunc esse in illa humanitate realiter, & intimè speciali modo. Ad hunc ergo modum dicimus Spiritum Sanctum dari anima, & speciali modo esse in illa intimè, ac realiter, ratione gratia sanctificantis, nam per gratiam, & charitatem perfectissima quedam amicitia inter Deum, & hominem constituitur, amicitia verò ex se perit vnionem inter amicos non solum per conformitatem affectuum, sed etiam per inseparabilem presentiam, & coniunctionem, &c. Quod ibidem latè prosequitur, & mentem esse Diui Thomæ ostendit.

Hanc eandem doctrinam optimè tradit Pater Didacus Ruiz de Montoya disp. 109, de Trinitate sect. 3. à numer. 11. sic inquit: Ratione supernaturalis amicitia, & participationis diuine natura, nouum vinculum, fortius, & strictius additur ad realem presentiam Dei in anima, nam ex vi huius denuo venit, & realiter ad animam Spiritus sanctus, & realem presentiam denuo quereret, etiam si per impossibile prius non esset presens per essentiam, presentiam, & potentiam, &c. Quod ibi latè confirmat, & tandem numer. 19. sic concludit: At vero quatenus per illos actus, & habitus, Deus constituit amicitiam intimam anima, tanquam filia, & sponsa, per quandam resultantiam obligationis, necessario sequitur presentia realis, & coniunctio, hoc autem modo non sequitur ex eo, quod Deus causet alios effectus, &c.

Id ipsum bene ostendit, & probat Cornelius à Lapide in Comment. super cap. 1. Oleez vers. 12. vbi sic inquit: Tota ergo Trinitas personaliter, & substantialiter venit ad animam, que iustificatur, & adoptatur, &c. Idque probat ex illo 1. ad Corinthios 6. Qui adheret Deo vnus spiritus est cum eo. Et ex illo Ioann. 17. Vt omnes vnus sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, & ipsi in nobis vnus sunt. Vnde paulò inferius subiungit: Totaque Deitas, & sancta Trinitas, que se, hinc suis donis substantialiter quasi annexuit, & inclusit, vt nos sibi substantialiter vniat, sanctificet, Deificet, & adoptet, &c. Et infra: Ex hac communicatione ipsiusmet persone Spiritus sancti, & Diuinitatis, sequitur in anima summa cum eo vnio, & quasi Deificatio, & consequenter adoptio perfectissima scilicet, non tantum per gratiam, sed etiam per substantiam diuinam, &c. Quam doctrinam repetit hic Auctor in Comment. super c. 2. Aggæi Prophetæ n. 8.

Hanc eandem doctrinam melius experientia edocta nobis Sancta Mater nostra THERESIA monumentis suis relinquit c. 1. scilicet Mansionis 7. sic inquit: Omnes tres persone hic se illi familiares reddunt, cum ipsa communicant, ei loquuntur, hacque verba, que Dominum dixisse, Euangelium testatur, se scilicet ac Patrem, ac Spiritum sanctum ad animam, que ipsum diligeret, ac mandata eius seruaret, venturum, & apud ipsam mansionem facturum, eam re ipsa intelligere faciunt. Quotidie autem magis ac magis anima hac obstupescit, quod sanctas hasce personas nunquam exinde à se abesse aut recedere sibi persuadeat, sed euidentissime videat, eo modo, quo dictum est, in intimo anima sua penetrati, in recessu quodam admodum profundo (quod quomodo sit explicare nequit eo quod scientiam ac doctrinam non habet) diuinum hoc contubernium sibi adesse ipsumque in se sentiat.

Hæc autem vnio specialis Spiritus sancti, non solum contingit in prima infusione gratiæ, sed etiam in eius augmento maximè, quando anima proficit in nouum statum gratiæ, quia tunc etiam datur missio inuisibilis Spiritus sancti, vt cap. præcedenti a. 11. ex D. Thom. diximus, beneque ostendit Suarez cit. lib. 12. de Trinit. c. 5. à n. 16. & Ruiz de Montoya vbi supra sect. 4.

Ex quo apertus manet sensus huius locutionis, Mystici nostri Doctoris, constituentis

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
128

uentis substantiales contactus, substantialemque præsentiam Dei in anima, quæ valdè proficit illa sublimi transformatione contemplationis in gratia, & claritate, tunc enim ratione huius insignis augmenti gratiæ, obtinet illum specialem modum substantialis præsentia, & contactus Dei in anima, quem hactenus ex D. Thom. & Theologorum recepta doctrina explicuimus; iuxta quem etiam sensum idem Angel. Doctor q. 22. de verit. art. 3. inquit: *Tangit Deus animam gratiam in tactando*. Pro quo adducit locum illum Psal. *Tange montes*, cum explicatione Glossæ dicentis: *Tange gratia tua &c.*

§. III.

Obiectio quadam diluitur.

85. **N**Ec huic doctrinæ obstat id, quod aliquis dicere posset, scilicet huiusmodi contactus, quos Myticus noster Doctor appellat substantiales, potius pertinere ad actualem gratiam, quæ in actuali illustratione intellectus, & in firmatione voluntatis consistit, quæque terminatur ad actus intellectus, & voluntatis, quos in sublimi illa contemplatione, sublimiter, medijs potentijs exercet anima, atque ad eò non pertinere ad gratiam habituale, & ita non rectè appellatos fuisse substantiales contactus, siquidem non in substantia animæ, sed in eius accidentarijs potentijs recipiuntur. Non inquam id obstat prædictæ doctrinæ, nam eo ipso, quod exercantur prædicti actus medijs potentijs, necesse est etiam, ut detur in substantia animæ nouum augmentum gratiæ gratum facientis, prædictis actibus intentis, & frequentibus correspondens, & proportionatum, ut ex communi Theologorum doctrina supponimus, & id eò necesse est etiam dari nouum illum modum substantialis vnionis, & præsentia Dei ad animam, qui in prædicto augmento gratiæ iuxta doctrinam traditam, & probatam reperitur, ad quod attendens Venerabilis noster IOANNES, meritò prædictos contactus, substantiales appellauit.

89. Quod benè explicatur ex eo, quod docet D. Thomas in 3. dist. 13. quæst. 1. art. 1. his verbis: *Gratia principaliter duo facit in anima, primo enim perficit ipsam formaliter in esse spiritali, secundum quod Deo assimilatur, vnde, & vita anima dicitur: secundo perficit eam ad opus, quia non potest esse operatio perfecta, nisi progrediatur à potentia perfecta per habitum, &c.* Ex quo constat, quod quando in potentijs intellectus, & voluntatis exercentur in sublimi illa contemplatione actus supernaturales, prædictis potentijs correspondentes, prius reperitur in anima gratia, vel augmentum gratiæ perficiens animæ substantiam, secundum quod Deo assimilatur, atque ad eò reperitur contactus ille Dei, seu præsentia substantialis in anima, quem iam explicuimus.

66. Quibus omnibus tandem addimus, quod etiam ratione ipsorum actuum potentiarum, qui in sublimi illa contemplatione exercentur, potuit optimè Myticus noster Doctor, prædicta locutione substantialium contactuum vti, eo quod plerumque locutiones illæ, quæ pertinent ad rei substantiam, vel essentiam applicantur eius operationi, quando talis operatio est valde propria tali substantiæ, & ad illam prædic-

præcipue tendit, quod optimè adnotauit D. Thom. in 4. dist. 49. q. 1. artic. 2. quaestione 3. ubi innuit, quod & si nomen vitæ directè pertineat ad substantiam, & naturam viuentis, iuxta illud Philosophi viuere viuentibus est esse. Tamen translaturum est (verba sunt D. Thom.) *nomen vitæ ad assignandam operationem, & secundum hunc modum vnusquisque illam operationem suam vitam reputat, cui maxime intendit, quasi ad hoc sit totum esse suum ordinatum.* Cùm igitur actualis contemplatio amorosa, sit proprium opus ad quod tendit anima, quæ ad illum sublimem transformationis in Deum statum accedit, meritò Mysticus noster Doctor, locutionem pertinentem ad substantiam talis animæ prædictæ operationi adaptauit, cumq; ratione gratiæ, seu insignis augmenti gratiæ existentis in substantia animæ, reperiatur substantialis Dei contactus in illa, specialisque modus præsentiaë substantialis Dei ad illam, meritò locutiones has ad explicandam prædictam operationem, quam tunc sublimiter exercet anima, adaptare potuit.

§. IV.

Sanctorum Patrum, & illustrium Doctorum testimonijs, eadem doctrina confirmatur.

Hæc autem substantialem contactum specialemque modum substantialis præsentiaë, & vnionis Dei ad animam, denotare voluerunt Sancti Patres, alijque Doctores Mystici, cum quibus consentit Venerabilis noster IOANNES, quando afferunt animam perfectam ad eum sublimitatis gradum peruenire, vt in Deum taliter transformetur, vt à se ipsa velut deficiens, tota in Deum conuertatur, & transmutetur.

17.

Ad hunc namque sensum loquens de hac intima vnione D. Bernardus in tractatu de diligendo Deo inquit: *Ed cetiè defecatio, & purior, quo in ea de proprio nihil iam admixtum relinquitur, eo suauior, & dulcior, quo totum diuinum est, quod sentitur, sic affici deficiari est.* Et tractatu de diligendo Deo hoc idem optimè explicuit idem Bernardus, sic inquit: *Quomodo stilla aqua multo infusa vino, deficere à se tota videtur, dum & saporem vini induit, & calorem: & quomodo ferrum igneum, & candens igni simillimum fit, pristina propriaque forma exatum: & quomodo solis luce persusus aer in eandem transformatur lumen claritatem, aded, vt non iam illuminatus, quam lumen ipsum esse videtur: sic omnem in sanctis humanam affectionem, quodam ineffabili modo, necesse erit à semet ipsa liquecere, atque in Deum transfundi voluntatem, alioquin quomodo omnia in omnibus erit, si in homine de homine quidquam supererit? Et de vita solitaria ad fratres de Monte Dei sic rem hanc optimè declarauit: Super hanc autem, alia est adhuc similitudo Dei in tantum proprie propria, vt non iam similitudo, sed vnitas spiritus nomenetur, cum sit homo cum Deo vnus spiritus, non tantum vnitate volendi idem; sed ex prestiore quadam vnitate virtutis, aliud velle non valendi, dicitur autem*

22 2

hæc

B.
Joannis
a Cruce

Opera
mystica
NVI
124

hac vnitate spiritus, non tantum quia efficit eam, vel afficit ei spiritum hominis spiritus sanctus, sed quia ipse est spiritus sanctus deus charitas: cum per eum, qui est amor patris, & filij, & vnica, & suauitas, & bonum, & osculum, & amplexus, & quid quid commune potest esse amborum in summa illa vnitate veritatis, & veritate vnitatis; hoc idem homini suo modo fit ad deum, quod cum substantiali vnitate filio est ad patrem, vel patri ad filium, cum modo ineffabili in cogitabili, que fieri mereretur homo dei, non deus, sed tamen, quod deus est ex natura, homo ex gratia, &c.

18.

Hanc vnionem appellant doctores mystici, matrimonium spirituale, quod inter alios optime Magistra illa celestis, ac Doctrix Mystica THERESTA sic eleganter capite 2. Mansionis, 7. explicat: Occulta namque hac vnio peragitur in interiori anima centro (quod idem est ac in substantia animæ secundum mysticum nostrum doctorem) quod ipsum haud dubie est locus, vbi deus ipse commoratur; Apparet ergo Dominus in hoc anima centro sine vlla imaginaria, sed sola intellectuali visione, esto longe subtiliore & delicatior, quam ea qua hucusque dicta sunt; eo modo quo apostolis suis ianuis clausis apparuit, cum ipse dixit Pax vobis. Est tam graue arcanum & gratia tam eminens, id quod deus ibi anima in instanti communicat, & maxima quam sentit voluptas, vt cui illam comparare nesciam, plura de hoc dicere queunt, quam (quantum intelligi potest) anima huius spiritum, iam vnium quid cum deo factum esse: qui (sicut & ipse spiritus est) amorem quo nos prosequitur demonstrare voluit, nonnullis hominibus declarans, quousque is se extendat, quo sic magnitudinem eius dilaudemus; quia sic placuit & voluit creatura se se vnire, vt quemadmodum duo coniuges tam coniuncti separari nequeunt, sic nec ipse ab ea disungi velit; hic perinde est ac si aqua de caelo in fluitum aut fontem aliquem caderet, vbi amba aqua ita vna fiunt, vt diuidi non possint, & discerni nequeant, quatenus sic aqua fluitans, quamam ea qua de caelo decidit. Est etiam, quemadmodum si medicus aliquis riuus in vastum mare insisteret; neque enim iam vlla eius ab hoc sequstrandis appareratio; aut denique quemadmodum si in cubiculo aliquo dua fenestra forent, per quas in ipsum magna se lucis copia infunderet, qua licet diuisa & disunctim ingrediatur, vna tamen & eadem ambalux fiunt. Hic forsitan locum habebit illud apostoli. Qui adhæret deo, vnus cum eo spiritus efficitur; quantum scilicet ad diuinum istud Matrimonium; presupponit enim maiestatem eius iam per vnionem anima se coniunxisse. Vnde & addit: Mibi viuere Christus est & moti locrum: sic & anima mibi hic dicere posse videtur; hic enim est vbi papiliunculus, quem diximus amoritur & quidem summo cum gaudio, cum eius vita iam sit Christus.

19.

Cum hac doctrina optime intelligitur tertium membrum diuisionis illius, triplicis spiritus, quam tradit Auctor libri de spiritu, & anima tom. 3. apud August. Ricardus in prolog. ad lib. de Trinit. & specialiter lib. 5. de contemplatione cap. 12. circa finem, & ex eis D. Bonauent. opuscul. de 7. itiner. æternit. dist. 3. primus scilicet gradus est spiritus in spiritu; secundus, spiritus supra spiritum; tertius spiritus sine spiritu. Et ab humano (dicit Ricardus loquens de 3. isto gradu) in diuinum videtur desicere, ita vt ipse iam non ipse.

Propter hanc rationem vnionem hanc nomine deificationis Nazianzenus; Deiformitatis autem titulo alij insigniuere, vt videre est apud Rosignol. lib. 5. de perfectione disciplinæ Christianæ capit. 24. simillimusque est ad hoc propositum dei, ad Augustinum lib. 7. confess. c. 10. qui deum sibi ita loquentem (loquendi modus)

du) audiuit: *Cibus sum grandium, cresce, & manducabis me, nec tu me in te mutabis sicut cibum carnis tue, sed tu mutaberis in me.*

Consentit Albertus Magnus de adherendo Deo, cap. 12. dicens: *Solus amor est, quo conuertimur ad Deum, transformamur in Deum, adhaeremus Deo, unimur Deo, & sumus vnus spiritus cum eo.* (Et inferius) *Nihil amore acutius, nihil subtilius, aut penetrabilius, nec quiescit, donec naturaliter totam amabiliter penetrauerit virtutem, & profunditatem, ac totalitatem, & vnum se vult facere cum amato, & si fieri potest hoc idem ipse fit, quod amatum* (Et inferius) *Est enim amor ipse virtutis vnitiua, & transformatiua, transformans amantem in amatum, & e contra, vt fit vnus amatorum in alterum, & e conuerso, in quantum intinuius potest, &c. Quod idem late eodem cap. profequitur.*

Accedit Dionysius Carthusianus de vita solitaria lib. 2. cap. 10. *Enim vero in transformatione hac ipsa mens in Deum, mens ipsa a se desuit, ac deficit, & se omnique sui, ac ceterorum demum proprietate relictis, in ipsam Deitatis superineffabilem, simplicissimam, interminabilemque abyssum, & inscrutabilem quoque inaccessibilemque caliginem mergitur, & demergitur, liquefit, & eliquefit, profundatur & de profundatur, & vt omnia simul diuina, annihilatur, & a se ipsa deperditur. Porro in Deo viuunt, itemque cum illo ab omni proprietate, commixtione, ac affectione nuda, pura, & libera existens, vnum efficitur, vnu spiritus, vna anima, vnum esse, vna felicitas, alteritatem namque non percipit. Quoniam in Deiformem simplicitatem meat, & intrahens Dei influxus, ac superducens contactus, animam a se alienat, & in alteritatem quamdam transponit: Non quod in omnibus hu natura, aut existentia creatura muret, aut desinat, sed quia modus exaltatur, desicatur que qualitas.*

Circa argumentum hoc nimis longum esset recensere, quod D. Bonauentura habet itiner. 7. aeternitatis dist. 1. 2. 3. & 4. Rusbroch. de gradibus amoris gradu 7. cap. 14. & opusc. de vera contemplatione 1. cap. etiam 14. 26. & 27. & lib. de perfectione filiorum Dei cap. 14. quibus locis strictissime de hac vnione loquuntur, quorum doctrinam sequens Mysticus noster Doctor, saepe etiam in suis operibus non solum in loco, vnde haec propositio, quam elucidamus desumpta fuit, sed etiam in libro *quadragesima Cantuum*, Cant. 36. 37. & c. sublimem hanc, & strictam vnionem inter animam perfectam, & Dei substantiam assignat.

Ex quo patet, quam diuersa sit haec stricta vnio, quam Doctores Mystici, & cum eis Venerabilis noster IOANNES assignant, ab vnione, quam haeretici, qui Illuminati dicuntur stultè constituebant inter ipsorum, & Dei substantiam, siquidem hi constituebant vnionem per identitatem essentiae, & ita asseriebant se non indigere gratia, nihilque Deum sine illis operari posse, eo quod essent Dij per naturam, atque ita se creasse caelum, & terram, ac cetera omnia, esseque filios Dei Patris ex vi generationis aeternae, necnon Beatæ Virginis secundum generationem temporalem, aliasque huiusmodi infanias deductas ex illa vnitate per identitatem, quam inter Deum, & semetipsos constituebant affirmare non dubitabant, quos errores late refert, & explicat Rusbrochius lib. de vera contemplatione cap. 18. 19. 20. & 21. ab his ergo erroribus non minus, quam lux a tenebris distat doctrina Venerabilis nostri IOANNIS, & aliorum Doctorum Mysticorum, strictam illam vnionem inter substantiam Dei, & substantiam animæ constituentium; nullatenus enim vnionem per essentiam, &

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
124

identitatem constituere volumus (id namque absurdum, & stultum est, ipsique naturali lumini contrarium) sed solum illam specialem Dei præsentiam, & substantialem, specialemque modum unionis intimæ, substantialisque contactus inter Deum, & animam ex gratia habituali veluti dimanantem, quem in hoc cap. ex Theologorum doctrina explicuimus, quemque explicat Venerabilis noster IOANNIS in citat. lib. 40. Cantum Cantu 36. vers. 2. ubi postquam strictissime de hac ratione loquutus fuerat, asserens eandem esse Dei, & animæ perfectæ & pulchritudinem, ut manifestius mentem suam declaret, sic subiungit: *Hæc est adoptio filiorum Dei, qui veraciter dicunt Deo, quod idem filius apud Ioannem dixit aeterno Patri his verbis. Omnia mea tua sunt, & tua mea sunt, illa quidem per essentiam, utpote Filius naturalis, nos per participationem, utpote filij adoptiui, sic dixit, non propter se tantum qui caput erat, sed etiam propter totum corpus suum mysticum, quod est Ecclesia. Quo nihil clarius pro totius huius rei explicatione dici potuit: ex quibus omnib. verissimus, & legitimus sensus propositionis, quæ elucidamus, satis apparet, totaque eius doctrina, & locutio stabilita, & confirmata manet.*

CAPVT XVII.

Elucidatur decima septima propositio, eiusque legitimus sensus ex communi Sanctorum Patrum doctrina demonstratur.

1. **P**ropositio decima septima habetur in libro, qui inscribitur, *Flam. na amoris viua*, Cant. 3. §. 7. ubi sic Mysticus noster Doctor loquitur.

Constituere in libertate serene pacis animam, eamque ab operationis sua iugum & seruitute libera, hæc enim est Aegyptiaca captiuitas, cum vniuersas istas operationes exercere paulo amplius sit, quam paleas ad coquendum lateres congregare, & ducere eam ad promissionis terram, quæ fluit lacte & melle.

2. Sensus huius propositionis manifestissime constat ex dictis supra in hoc 2. parte elucidationis cap. 4. ubi ex multis Mystici nostri Doctoris testimonijs euidenter demonstrauimus, nequaquam ipsum voluisse, operationes vitales ab anima, eiusque potentijs actiue elicitas in sublimi contemplationis statu excludere, imò tales operationes semper reperiri debere, expresse docuisse, sed solum voluisse excludere operationes proprias, id est, proprio labore, industria, acquisitione, discursu, modoque conaturali exercitas, ne tales operationes impedirent alias eleuationes, ac superioris ordinis ex diuina gratia, & peculiari Spiritus sancti motione supernaturali modo in illo sublimi statu elicendas, ut loco citato explicuimus. Hanc ergo doctrinam modo repetit in ea merito persistens, operationesque illas modo proprio laborioso, ac discursiuo elicitas, iugum, seruitutem, Aegyptique captiuitatem merito vocat, respectu illius status sublimis contemplationis, quem promissionis terræ comparat, in quo sine labore, ac propria industria, sed cum magna quiete, serenitate, & pace operationes longe eleuationi modo ex specialissima Dei motione, absque villo labore excerpantur, ad quem libertatis, & serenitatis statum non potest anima peruenire quo vique ab illo iam dicto seruitutis, & captiuitatis statu exeat, ut loco cit. sensus explicuimus. Vnde non oportet modo in huius propositionis elucidatione amplius immorari, sed ea quæ ibidem diximus, recolenda sunt. Sed